

INFORAKADEMIA

Umowy cywilnoprawne w dobie COVID-19

Paweł Ziółkowski

prawnik, ekspert w dziedzinie prawa pracy i podatków

WEBINARIUM DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR*lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

Agenda

1. Dzieło a zlecenie
2. Zlecenie a stosunek pracy
3. Zlecenie w ramach działalności gospodarczej i poza nią
4. Kontrakt menedżerski jako szczególny przypadek umowy zlecenia
5. Świadczenie postojowe
6. Redukcja etatu zleceniobiorcy
7. Dofinansowania do wynagrodzeń zleceniobiorców
8. Zgłaszanie umów o dzieło
9. Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

Umowa zlecenia a umowa o dzieło

- Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.
- Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Dzieło a zlecenie

Dzieło:

Umowa rezultatu

„Nie ważne jak, ważne co”

Czynność jest środkiem do celu

Wynagrodzenie za rezultat

Ryzyko obciąża wykonawcę

Co do zasady brak ZUS

Zlecenie:

Umowa należytego starania

„Nie ważne co, ważne jak”

Czynność jest celem

Wynagrodzenie za usługę

Ryzyko obciąża zleceniodawcę

Co do zasady jest ZUS

Dzieło podczas kontroli ZUS

- ZUS niemal „z definicji” podważa umowy o dzieło. Stosuje przy tym zazwyczaj następującą argumentację :
 - Jeżeli przedmiotem umowy jest usługa (czynność), to nie jest to dzieło
 - Jeżeli przedmiotem umowy są czynności powtarzalne, to nie jest to dzieło
- Aby mieć szansę na obronę przed ZUS należy przestrzegać kilku zasad

Definicja stosunku pracy

Art. 22. § 1. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

§ 1¹. Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

§ 1². Nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

Umowa zlecenia a przepisy KP

- Nie wolno stosować większości rozwiązań z KP, w szczególności:
 - Nazywać zleceniobiorcy pracownikiem
 - Gwarantować mu urlopów
- Wolno:
 - Rozliczać podróże służbowe
 - Zapewniać świadczenia BHP
 - Dopuszczać zastępstwo (substytucję)

BHP

Art. 304. § 1. Pracodawca jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy, o których mowa w art. 207 § 2, osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, a także osobom prowadzącym w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę na własny rachunek działalność gospodarczą.

Art. 207. § 2. Pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W szczególności pracodawca jest obowiązany:

- 1) organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy;

BHP

Art. 304¹. Obowiązki, o których mowa w art. 211, w zakresie określonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę, ciąży również na osobach fizycznych wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę, a także na osobach prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą, w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę.

Art. 211. Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym obowiązkiem pracownika. W szczególności pracownik jest obowiązany:

- 1) znać przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu oraz poddawać się wymagany egzaminom sprawdzającym;
- 5) poddawać się wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim i stosować się do wskazań lekarskich;

Podróże służbowe

- Brak obowiązku rozliczania
- Pierwszeństwo postanowień umownych
- Podróże samozatrudnionych
- Konsekwencje w zakresie PIT i ZUS

Badania zleceńbiorców

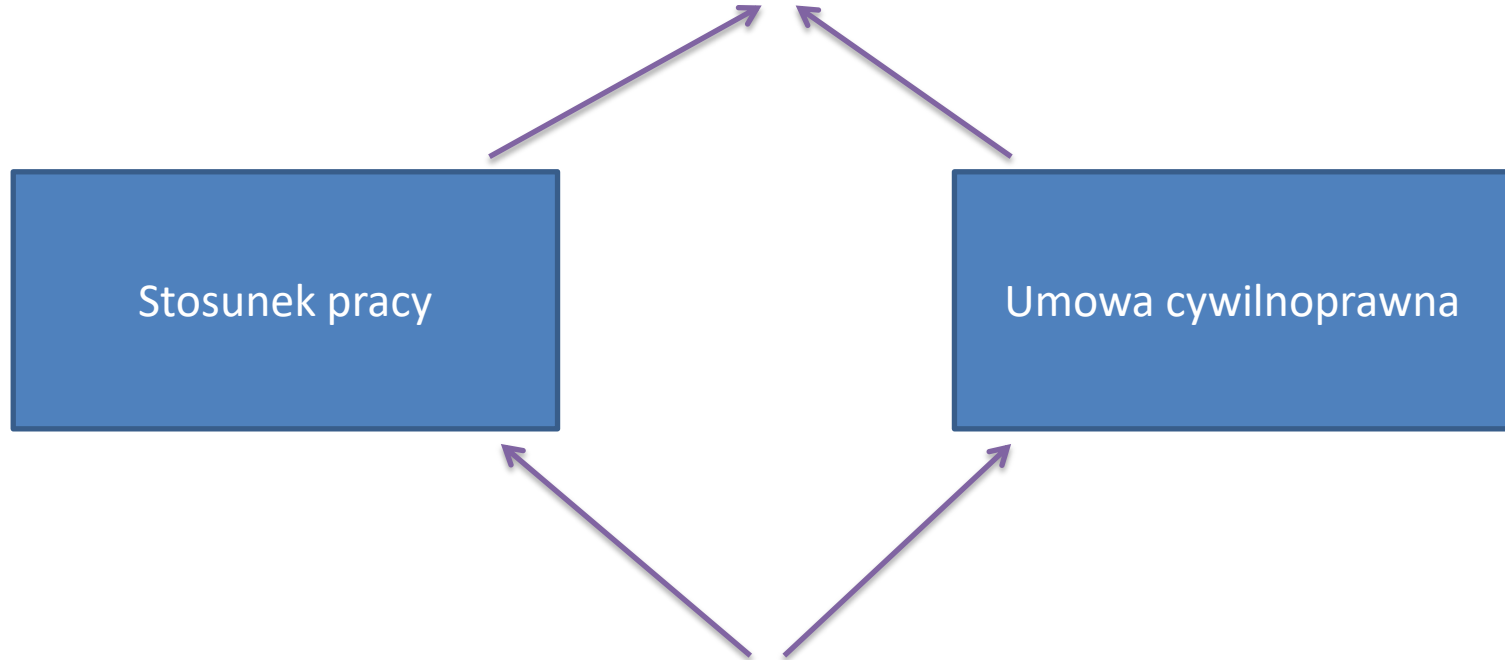
- W decyzji ZUS nr 288 z 22 lipca 2013 r. (sygn. DI/100000/451/910/2013) czytamy, że „w sytuacji poniesienia przez zleceniodawcę kosztów wstępnych badań lekarskich zleceńbiorcy, ich wartość podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Podobnie koszty te będą podlegać włączeniu do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, co wynika z faktu, iż do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób”.

Podstawa wymiaru składek

- Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód w rozumieniu podatkowym.
- W podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowa została zawarta z własnym pracodawcą lub jest wykonywana na jego rzecz.

Umowa zawarta z własnym pracodawcą

- Pracodawca

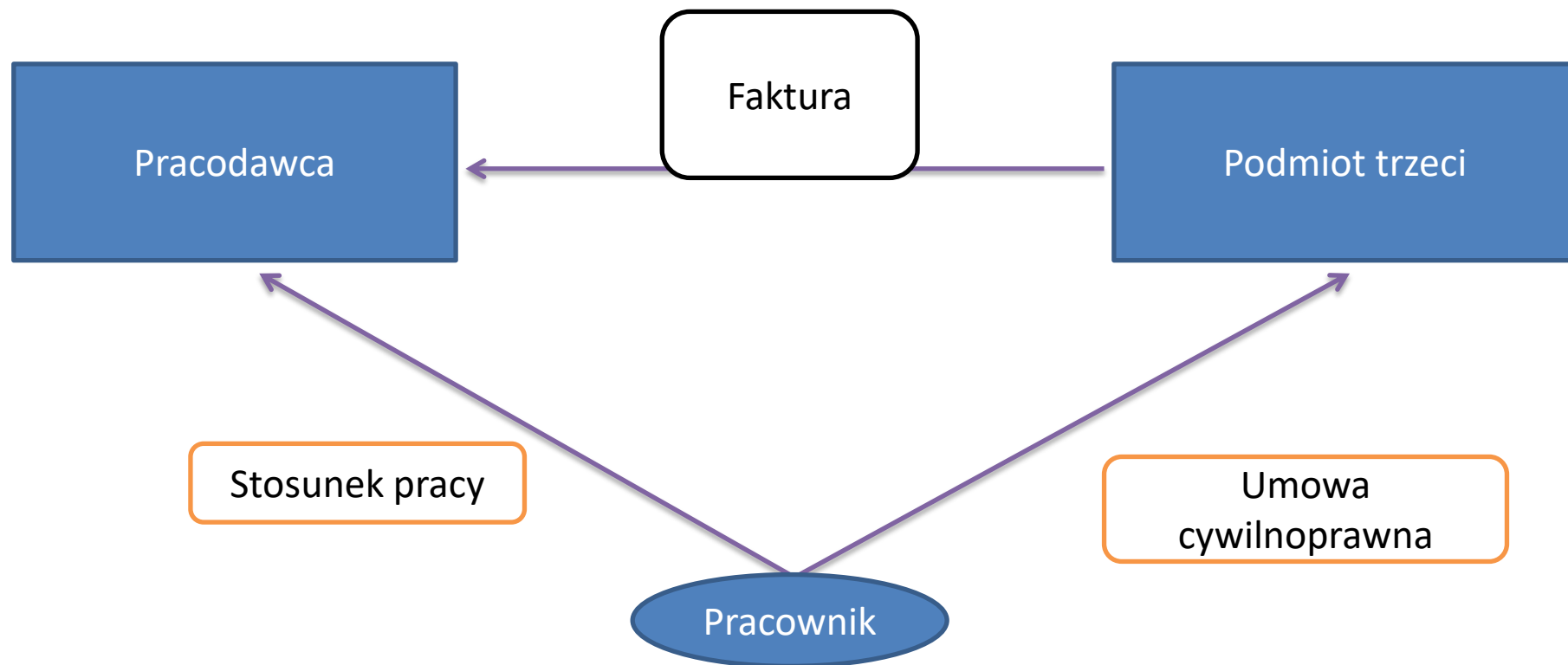

- Pracownik

Umowa zawarta z własnym pracodawcą

- Jeżeli umowa cywilnoprawna zawarta jest równolegle do stosunku pracy (strony stosunku pracy i umowy cywilnoprawnej są tożsame) pracodawca powinien:
 - Zsumować przychody ze stosunku pracy i umowy cywilnoprawnej
 - Oskładkować sumę przychodów na zasadach właściwych dla stosunku pracy

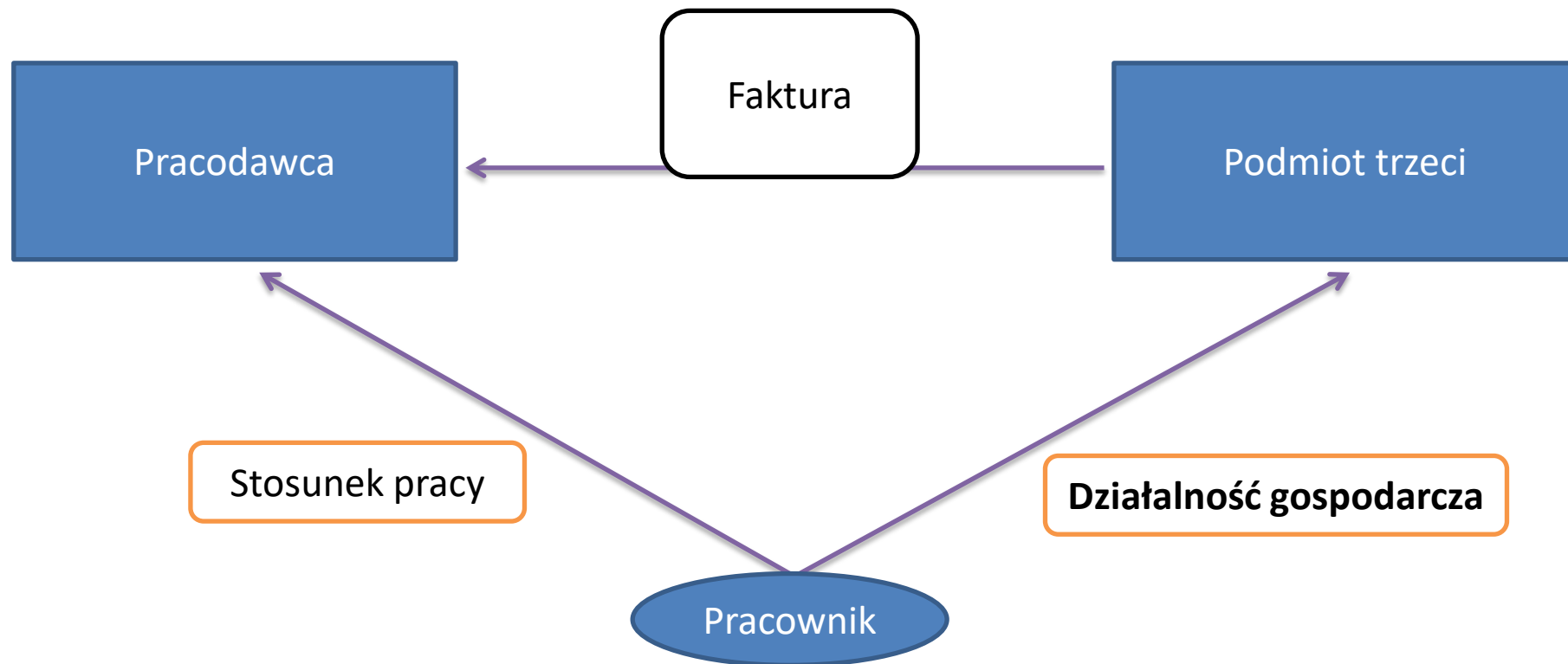
Umowa wykonywana na rzecz pracodawcy

Umowa wykonywana na rzecz pracodawcy

- Jeżeli umowa cywilnoprawna zawarta jest z podmiotem trzecim, ale wykonywana jest na rzecz pracodawcy, pracodawca powinien:
 - Zsumować przychody ze stosunku pracy i umowy cywilnoprawnej (mimo tego, że wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej wypłaca inny podmiot),
 - Oskładkować sumę przychodów na zasadach właściwych dla stosunku pracy

Umowa wykonywana na rzecz pracodawcy

Przedsiębiorca v. zleceniobiorca

- Na mocy art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej ubezpieczonymi są osoby, które na terytorium RP są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi.
- Zleceniobiorca jest rozliczany przez płatnika.
- Na mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej ubezpieczonymi są osoby, które na terytorium RP są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.
- Przedsiębiorca sam rozlicza składki.

Jak SN kształtuje rzeczywistość

- Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 kwietnia 2017 r. (sygn. I UK 182/16) uznał, że w przypadku lekarza, który z inną przychodnią zawarł umowę jako prowadzący działalność gospodarczą, ale na jej podstawie nadal świadczy usługi na rzecz szpitala pracodawcy, pracodawca powinien opłacać składki ZUS. W podobnym duchu wypowiedział się także w dwóch wyrokach z 21 września 2017 r. (sygn. I UK 370/16 i I UK 383/16).

Kontrakt menedżerski

- ZUS traktuje kontrakt menedżerski jak umowę zlecenia
- W zakresie PIT kontrakt menedżerski jest traktowany podobnie do zlecenia, z tym, że zamiast kosztów 20% stosuje się koszty 250 zł miesięcznie i nie ma zerowego PIT

Świadczenie postojowe

- Osobie:
 - 1) prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, zwanej dalej "osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą",
 - 2) wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej "umową cywilnoprawną"

-przysługuje świadczenie postojowe, **jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.**
- Art. 15zq antyCOVID

Świadczenie postojowe

- Świadczenie postojowe przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są:
 - 1) obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub
 - 2) posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub
 - 3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna.
- Art. 15zq antyCOVID

Świadczenie postojowe (DG)

- Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed dniem 1 lutego 2020 r. i:
 - 1) nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc;
 - 2) zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r.
- Art. 15zq antyCOVID

Świadczenie postojowe (UC)

- Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:
 - 1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.
 - 2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.
- Art. 15zq antyCOVID

Świadczenie postojowe

- Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości **80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę** ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. nie więcej niż trzykrotnie.
- W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r. świadczenie postojowe przysługuje w wysokości **sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych**.
- Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą będącej na karcie podatkowej i korzystającej ze zwolnienia z VAT świadczenie postojowe przysługuje w wysokości **50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego** na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. nie więcej niż trzykrotnie.
- W przypadku zbiegu praw do więcej niż jednego świadczenia postojowego przysługuje jedno świadczenie postojowe.
- Art. 15zr antyCOVID

Redukcja etatu zleceniobiorcy

- Na użytek Tarczy Antykryzysowej przez pracownika rozumie się także zleceniobiorcę.
- Powyższe oznacza, że można zleceniobiorcy wprowadzić przestój ekonomiczny lub redukcję czasu pracy.
- Do wynagrodzeń zleceniobiorców można także otrzymać dotacje.

Ewidencja umów o dzieło

- Płatnik składek lub osoba fizyczna zlecająca dzieło informuje Zakład o zawarciu każdej umowy o dzieło, jeżeli umowa taka zawarta zostanie z osobą, z którą nie pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy nie wykonuje pracy na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.
- Art. 36 ust. 17 u.s.u.s. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2021 r.

Zapraszamy do zadawania pytań

WEBINARIUM DOSTĘPNE TAKŻE W

INFORAKADEMIA

Umowy cywilnoprawne w dobie COVID-19

Paweł Ziółkowski

prawnik, ekspert w dziedzinie prawa pracy i podatków

WEBINARIUM DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR*lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY